

Teismas nusprendė: Vilniaus dvikalbės lentelės teisėtos

 [lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/242449/teismas-nusprende-viln](https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/242449/teismas-nusprende-viln)

2019 m. sausio 24 d.

Trečiadienį Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas paskelbė nutartį dvikalbių lentelių byloje, taip išspręsdamas ilgai trukusį ginčą tarp Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir vyriausybės.

Kaip rašoma Europos žmogaus teisių fondo (EFHR) pranešime, dar 2016 m., minint Europos kalbų dieną, Vilniaus meras Remigijus Šimašius Varšuvos ir Rusų gatvėse atidengė lenteles lenkų ir rusų, o vėliau ir kitomis kalbomis.

Vyriausybės atstovas prašė nedelsiant pašalinti Valstybinės kalbos įstatymo galimai neatitinkančias gatvių pavadinimų lenteles, kuriose nurodyti užrašai tautinių mažumų kalba. Valstybinė lietuvių kalbos komisija palaikė tokį reikalavimą, nurodydama, jog ginčo lentelių pavadinimams netaikytina Valstybinės kalbos įstatymo išimtis, leidžianti užrašus greta valstybinės kalbos pateikti ir kitomis kalbomis.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutartyje konstatavo, jog iš Valstybinės kalbos įstatymo 17 str. matyti, kad joje reikalavimas viešus užrašus ir įmonių, įstaigų bei organizacijų veikloje naudojamus rekvizitus (antspaudus, spaudus, iškabas, dokumentus ir kitus užrašus) rašyti valstybine, t. y., lietuvių kalba, yra suformuluotas imperatyviai.

Vis dėlto teismas, išnagrinėjęs sąvoką „viešieji užrašai“, nustatė, jog ginčo lentelių grafinis pobūdis reiškia, kad jos neatitinka Valstybinės kalbos įstatymo 17 straipsnyje

naudojamos sąvokos kriterijų, todėl juose esantys užrašai ne lietuvių kalba nepažeidžia ir šios teisės normos reikalavimų.

Teismas taip pat pažymėjo, jog dvikalbėse lentelėse kartu su užrašu ne lietuvių kalba yra pateikiamas ir grafinio pobūdžio piešinys, susijęs su atitinkamų tautų, kurių vardais pavadintos gatvės, tautine simbolika.

Šiose lentelėse užrašai ne lietuvių kalba atlikti tokiais rašmenimis, kurie būdingi tik šių tautų kalbą žyminčių ženklų sistemai. Minėti grafinio pobūdžio piešiniai su atitinkamų tautų simbolika ir rašmenys, kurie būdingi tik šių tautų kalbą žyminčių ženklų sistemai, kolegijos nuomone, sudaro vieną vizualinę visumą. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

EFHR primena, jog Lietuvos ratifikuota Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencija numato, kad šalys tose teritorijose, kuriose tradiciškai gausiai gyvena tautinei mažumai priklausantys asmenys, remdamosi savo teisinės sistemos reikalavimais, o prireikus ir sutartimis su kitomis valstybėmis, bei atsižvelgusios į konkrečias sąlygas, visuomenei skirtus tradicinius vietovių, gatvių pavadinimus ir kitus topografinius įrašus stengiasi daryti taip pat ir mažumos kalba, jeigu yra pakankamas tokio žymėjimo poreikis.

Sausio 8 d. paskelbtose Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos patariamąjį komiteto rekomendacijose buvo atkreiptas dėmesys į pažangos trūkumą naudojant mažumų kalbas topografinėse nuorodose.

Komitetas pakartojo, jog neigiant galimybę vietovėse, kur gyvena didesnės tautinių mažumų grupės, topografinėse nuorodose vartoti mažumų kalbas, yra pažeidžiama Tautinių mažumų konvencijos 11 straipsnio 3 dalis.

Dvikalbės topografinės nuorodos patvirtina, kad tautinių mažumų buvimas yra vertinamas ir todėl turi svarbią simbolinę vertę visuomenės integracijai.

EFHR tikisi, jog Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas pagaliau užbaigs ilgas diskusijas ir nebeleis kvestionuoti mažumų teisės turėti topografinius ženklus savo kalba, o taip pat paskatins priimti būtinus teisės aktų pakeitimus.